

Sygn. akt V ACz 872/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kołaczyk (spr.)
Sędziowie :	SA Grzegorz Stojek SO del. Tatiana Kania

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

z udziałem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w G.

w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 30 maja 2014 r., sygn. akt X GCo 48/14

o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie

Sygn. akt V ACz 872/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem oddalono wniosek wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty wydanemu w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w dniu 12 stycznia 2012 roku w sprawie o sygn. akt X GNc 14/12 przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością Spółce komandytowej w G. jako następcy prawnego dłużnika – D. P..

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, iż na mocy uchwały Zebrania Wspólników Spółki (...) z dnia 9 października 2012 roku wyrażono zgodę na wniesienie przez komandytariusza D. P. wkładu niepieniężnego stanowiącego zorganizowaną część jego przedsiębiorstwa w postaci (...) położonej w G., w skład której weszły również zobowiązania związane z dotychczasową działalnością gospodarczą D. P. prowadzoną w ramach (...) położonej w G., w tym należności w kwocie

1 000 000 złotych przysługujące (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na podstawie umowy sprzedaży nr (...) z 25 stycznia 2010 wraz z aneksem nr (...) do tej umowy. W tak ustalonym stanie faktycznym zważył Sąd, iż wierzyciel nie wykazał, aby należność wynikająca z przedmiotowego nakazu zapłaty stanowiła zobowiązanie o którym mowa w treści aktu notarialnego rep. (...) (...) w którym wspólnicy wyrazili zgodę na wniesienie przez D. P.

aportem zorganizowanej części przedsiębiorstwa a nadto, aby należność ta wynikała z umowy wskazanej w treści aktu notarialnego. Z treści faktur VAT złożonych w sprawie X GNC 14/12 nie wynika również, iż zostały one wystawione w związku z działalnością gospodarczą D. P. prowadzoną w ramach (...)w G., gdy dane zawarte w (...) świadczą o tym, że dłużnik prowadzi działalność gospodarczą w wielu miejscach. Ponadto zaznaczono, iż wysokość zobowiązania wobec wierzyciela, wskazana w treści aktu notarialnego jest niższa niż wysokość należności zasądzonej nakazem zapłaty.

W zażaleniu wierzyciel wniósł o zmianę rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji poprzez uwzględnienie złożonego przezeń wniosku w całości a nadto o zasądzenie od dłużnika kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. Podkreślił, iż z załączonych faktur VAT wynika, iż zostały one wystawione w związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez D. P.. Potwierdza to numer NIP wskazany w fakturach a także oznaczenie firmy nabywcy. Nadto zazaczył, iż w postępowaniu klauzulowym przedmiotem kognicji sądu jest wyłącznie formalne badanie czy na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy możliwym jest ustalenie, że przejście uprawnienia lub obowiązku nastąpiło. Tym samym wskazana w akcie notarialnym wysokość zobowiązania nie ma, zdaniem wierzyciela, wpływu na możliwość nadania klauzuli wykonalności przeciwko nabywcy przedsiębiorstwa.

Rozpoznając zażalenie wnioskodawcy Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

zażalenie, jako bezzasadne nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 788 § 1 k.p.c. jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Przepis ten, zgodnie z art. 789 k.p.c. stosuje się odpowiednio do nabywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego, jeżeli tytuł egzekucyjny stał się prawomocny przed nabyciem. Norma art. 789 k.p.c. pozostaje w bezpośrednim związku z art. 55⁴ k.c. w oparciu o który nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub gospodarstwa, chyba że w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności z tym, że odpowiedzialność nabywcy ogranicza się do wartości nabytego przedsiębiorstwa lub gospodarstwa według stanu w chwili nabycia, a według cen w chwili zaspokojenia wierzyciela. Odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa oparta jest na konstrukcji przystąpienia do długu i jest przykładem następstwa pochodnego pod tytułem szczególnym.

Powszechnie przyjmuje się, iż poza pojęciem przedsiębiorstwa jako przedmiotu praw statuowanego regulacją kodeksu cywilnego, w systemie prawa występuje też pojęcie zorganizowanej części przedsiębiorstwa, które nie jest regulacją kodeksową. Pojęciem tym posługuje się choćby ustawa z 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych a także ustawa z dnia 11 marca 2004 o podatku od towarów i usług. W myśl tej ostatniej przez zorganizowaną część przedsiębiorstwa rozumie się organizacyjnie i finansowo wyodrębniony w istniejącym przedsiębiorstwie zespół składników materialnych i niematerialnych, w tym zobowiązania, przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych, który zarazem mógłby stanowić niezależne przedsiębiorstwo samodzielnie realizujące te zadania (art. 2 pkt. 27e). W niniejszej sprawie na mocy uchwały Zebrania Wspólników z dnia 9 października 2012 roku wyrażono zgodę na wniesienie przez komandytariusza – D. P. aportu stanowiącego zorganizowaną część jego przedsiębiorstwa w postaci (...)w G. przy ul. (...) w skład której wchodzi nieruchomości na której znajduje się stacja paliw wraz z niezbędnym zapleczem koniecznym do prowadzenia działalności oraz zespół pracowników stanowiących obsługę stacji a w następstwie wniesienia tegoż wkładu dokonano zmiany umowy spółki w zakresie dotyczącym § 7. Wyczerpanie w uchwale wnoszonych składników mienia a także treść decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w K., do której odwołano się w rzeczonyj uchwale, pozwalają stwierdzić, iż wymienione składniki mienia wyczerpują desygnaty pojęcia zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Niekwestionowanym jest, iż nabywca zorganizowanej części przedsiębiorstwa również ponosi odpowiedzialność o której mowa w art. 55⁴ k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2005 roku, sygn. akt V CK 381/05). Ponadto wniesienie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c. jako aportu do spółki jest traktowane jako zbycie

tego przedsiębiorstwa w znaczeniu o jakim mowa w art. 55⁴ k.c., co implikuje odpowiedzialność tejże spółki za zobowiązania związane z prowadzeniem przejętego przedsiębiorstwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 28 lipca 2004 roku, sygn. akt I ACa 1247/03)

Z art. 55⁴ k.c., który stanowi materialnoprawną przesłankę odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa za zobowiązania związane z jego prowadzeniem wynika, iż przesłankami odpowiedzialności nabywcy są: nabycie przedsiębiorstwa, związek zobowiązania z prowadzeniem przedsiębiorstwa a także wiedza nabywcy o zobowiązaniach lub brak tej wiedzy będący następstwem niezachowania należytej staranności.

Jakkolwiek w postępowaniu toczącym się w wyniku złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, sąd zasadniczo bada jedynie osnowę dołączonych do wniosku dokumentów a badanie to nie obejmuje oceny istnienia wierzytelności, to jednak obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy wszelkie warunki prawne od których ustawodawca uzależnia nadanie klauzuli wykonalności zostały spełnione.

Przepis art. 789 k.p.c. nie stanowi samodzielnej podstawy nadania klauzuli wykonalności gdy jest procesowym wyrazem art. 55⁴ k.c. i wykładany być musi w powiązaniu z jego treścią.

Z tego względu do określenia zakresu stosowania art. 789 k.p.c. koniecznym jest ustalenie nie tylko tego czy doszło do zbycia przedsiębiorstwa (jego zorganizowanej części) ale i tego, czy dane zobowiązanie jest funkcjonalnie związane z jego prowadzeniem (art. 55⁴ k.c.). Czyniąc tę uwagę, należy podzielić stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż wierzyciel nie wykazał, aby zobowiązanie stwierdzone tytułem wykonawczym wystawionym przeciwko D. P. było związane z prowadzeniem zorganizowanej części przedsiębiorstwa, wniesionej przez dłużnika aportem do Spółki (...). Trafnie bowiem zauważono, iż w materiale dowodowym sprawy nie ma wystarczających informacji, które by wskazywały, że faktury VAT będące podstawą wydania nakazu zapłaty, zostały wystawione w związku z działalnością dłużnika, prowadzoną w ramach (...) w G., będącej przedmiotem aportu.

Okoliczność, iż w treści tych faktur widnieją dane umożliwiające identyfikację nabywcy tj. D. P., w sytuacji gdy dłużnik ten prowadzi działalność gospodarczą w innych jeszcze miejscach nie przesądza, że zakup towarów opisanych w tych fakturach był dokonywany w związku z prowadzeniem przez dłużnika (...) w G. (zorganizowanej części przedsiębiorstwa). Należy bowiem dostrzec różnice pomiędzy zakresem pojęć zobowiązania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej a zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa (w tym jego zorganizowanej części). Związek zobowiązania z prowadzeniem przedsiębiorstwa, którego dla przyjęcia odpowiedzialności nabywcy wymaga art. 55⁴ k.c., oznacza czynność związaną z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym. Tym samym dla przyjęcia odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa, w tym także na potrzeby art. 789 k.p.c., koniecznym jest przesądzenie, że zobowiązanie jest związane ze zbywanym przedsiębiorstwem (jego zorganizowaną częścią). Jak już wskazano wyżej, okoliczności tej nie sposób ustalić na podstawie informacji znajdujących się w aktach sprawy.

Z tych względów zażalenie wnioskodawcy podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.